

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-
педагогічного факультету
М. Савицька
« 27 » _____ 2022 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри виробничого та
інвестиційного менеджменту
Протокол № 9 від «27» квітня 2022 р.

В.о. завідувача кафедри
М.М. Деліні

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Гарант ОП
Л.П. Макаренко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СВІТОВЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

спеціальність (назва навчальної дисципліни)
291 – міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії

освітня програма міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії

факультет гуманітарно-педагогічний

Розробник: кандидат економічних наук, доцент Гаврилюк В.П.

Київ-2022

1. Опис навчальної дисципліни

СВІТОВЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Галузь знань	<i>029 – Міжнародні відносини</i>	
Спеціальність	<i>291 – Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</i>	
Освітня програма	<i>«Міжнародні відносини»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>вибіркова</i>	
Загальна кількість годин	<i>120</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>4</i>	
Кількість змістових модулів	<i>2</i>	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	<i>2022/23</i>	<i>2022/23</i>
Семестр	<i>2-ий</i>	<i>2-ий</i>
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>6</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>15 год.</i>	<i>6</i>
Лабораторні заняття	<i>-</i>	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>90</i>	<i>108</i>
Індивідуальні завдання	<i>2 год.</i>	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента -		

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета - підготовка фахівців сучасного штибу, що вони були б здатні орієнтуватись в актуальних проблемах глобальної продовольчої системи, на основі чого ухвалювати обґрунтовані рішення щодо підвищення конкурентоспроможності вітчизняних агропідприємств як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках. Це дозволить не лише забезпечити високу дохідність вітчизняного аграрного бізнесу, але й вирішити проблему забезпечення населення якісними і безпечними продуктами харчування за помірними цінами, тобто гарантувати продовольчу безпеку держави.

Завдання:

- з'ясувати роль та місце сільського господарства у структурі світової економіки;

- розкрити рівень забезпечення країн світу земельними, трудовими і матеріальними ресурсами;
- пояснити основні інструменти державної підтримки сільського господарства у розвинених країнах і країнах, що розвиваються;
- навчити студентів визначати економічну оцінку безбитковості виробництва аграрної продукції у різних країнах;
- розкрити особливості основних організаційних форм сільськогосподарського виробництва в країнах світу;
- проаналізувати кон'юнктуру світового ринку традиційних видів продукції рослинництва і тваринництва ;
- пояснити причини глобальної продовольчої проблеми;
- розглянути головні принципи виробництва якісних і безпечних продуктів харчування у світі;
- проаналізувати впливи можливого глобального потепління на світове сільське господарство.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- роль сільського господарства у світовій економіці;
- забезпеченість сільського господарства різних країн та регіонів земельними, трудовими і матеріальними ресурсами;
- відмінності у державній підтримці сільського господарства розвинених країн і країн, що розвиваються;
- економічну ефективність виробництва різних видів аграрної продукції в країнах світу;
- організаційні форми с.-г. виробництва в різних державах;
- кон'юнктуру світових ринків продукції рослинництва і тваринництва;
- рівень продовольчої безпеки у світі; гарантування якості і безпеки продовольства у світі;
- вплив глобальних змін клімату на розвиток економіки світового сільського господарства

вміти:

- визначати тип країни згідно частки аграрного сектору;
- розраховувати рівень забезпеченості та економічної ефективності використання земельних, трудових і матеріальних ресурсів у с.г. різних країн;
- визначати розмір державної підтримки с.г. виробника в різних країнах;
- обчислювати безбитковий обсяг виробництва продукції с.-г. підприємством;
- аналізувати тенденції на світових ринках основної продукції рослинництва і тваринництва.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК7. Здатність працювати в команді
- ЗК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

спеціальні компетентності (СК):

- СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
- СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних

глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК 11. Здатність брати участь у становленні та налагодженні державного та приватного міжнародного співробітництва в аграрній галузі, у контексті забезпечення національних інтересів України.

Програмні результати навчання:

РН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

РН15. Знати і розуміти особливості та специфіку міжнародних відносин в аграрній галузі, основні напрями розвитку співробітництва в цій сфері.

РН16. Сприяти розвитку державного та приватного міжнародного співробітництва в аграрній галузі, що відповідає національним інтересам України.

1. Програма та структура навчальної дисципліни для:
повного терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Роль та основні складові ресурсного потенціалу сучасного світового сільського господарства												
Тема 1. Сільське господарство - ключовий фактор розвитку світової економіки	12	2				10	10	2				8
Тема 2. Земельні ресурси у світовому сільському господарстві	14	2	2			10	10		2			8
Тема 3. Трудові ресурси у світовому сільському господарстві	14	2	2			10	12	2				10
Тема 4. Матеріально-технічна база сільського господарства світу	12		2			10	12					12
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	52	6	6			16	40	4	2			38
Змістовий модуль 2. Державна підтримка аграрного сектору, оцінка ефективності виробництва сільськогосподарської продукції та світові продовольчі ринки												
Тема 5. Державна підтримка сільського господарства у країнах світу	11	3	2			6	13					13
Тема 6. Економічна оцінка безбитковості виробництва аграрної продукції	12	2				10	13		2			11
Тема 7. Організаційні форми сільськогосподарського виробництва в країнах світу	11	2	1			8	13		2			11
Тема 8. Світовий ринок продукції рослинництва	12		2			10	12					12
Тема 9. Світовий ринок продукції тваринництва	12		2			10	12					12
Тема 10. Глобальна продовольча безпека	10	2	2			6	13	2				11
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	68	9	9			29	50	2	4			70
<i>Усього годин</i>	120	15	15			45	90	6	6			108

3. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Земельні ресурси у світовому сільському господарстві	2
2	Трудові ресурси у світовому сільському господарстві	2
3	Матеріально-технічна база сільського господарства світу	2
4	Державна підтримка сільського господарства у країнах світу	2
5	Організаційні форми сільськогосподарського виробництва у країнах	1
6	Світовий ринок продукції рослинництва	2
7	Світовий ринок продукції тваринництва	2
8	Глобальна продовольча безпека	2
	<i>Всього</i>	<i>15</i>

**7. Контрольні питання, комплекти тестів
для визначення рівня засвоєння знань студентами**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ОС «Magіstr» спеціальність/ 291 - «Міжнародні відносини, суспільні к	Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №_1_ з дисципліни «Світове сільське господарство»	Затверджую В. о. зав. кафедри
			(підпис) Стрілець В. В. (ПІБ) « » 2022р.
	2022-2023 н. р.		

I. Залікові запитання /задачі

1. Визначте рівень с.-г. освоєння земель і рівень розораності с.-г. угідь Швейцарії в 2016 р., якщо відомі площі: земель - 3951,6 тис га; с.-г. угідь - 1515,97 тис га; ріллі - 398,7 тис га; під багаторічними насадженнями - 25,05 тис га; пасовищ і сіножатей - 1092,23 тис га. На основі одержаних результатів поясніть, яка галузь сільського господарства Швейцарії (рослинництво або тваринництво) домінує в структурі виробництва?

2. У чому полягає сутність довгострокової фермерської проблеми?

II. Тестові завдання різних типів

I. Поставте у відповідність кліматичні пояси до спеціалізації сільського господарства

1	арктичний	А	масове землеробство
2	субарктичний	Б	збирають два врожаї протягом року
3	помірний	В	вирощують сірі хліби, ранню картоплю
4	субтропічний	Г	вирощують кавове дерево, фінікову пальму
5	тропічний, субекваторіальний, екваторіальний	Д	поширене оленярство

2. В аграрному секторі якої країни використовується найбільша кількість тракторів?

- а) США б) Японія в) Китай г) Україна д) Ангола

3. Розташуйте країни у порядку зростання продуктивності аграрної праці:

1	США
2	Бразилія
3	Ефіопія
4	Іран
5	Танзанія

4. Вставте пропущене слово:

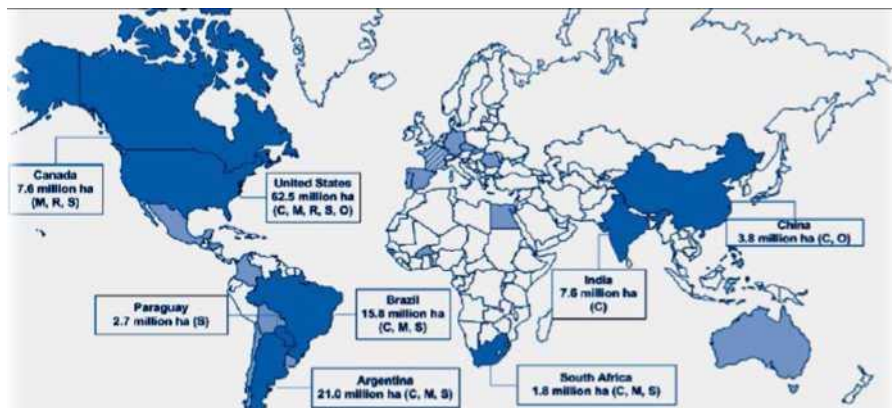
Чим більший відсоток людей працює у сільському господарстві, тим _____ величину доданої вартості створює працівник галузі протягом року

5. Чи правильне твердження:

Як правило, більш високий рівень внесення мінеральних добрив на гектар ріллі спостерігається в країнах Близького Сходу

- а) так б) ні в) частково

6. За яким критерієм диференційовані країни світу на представленій нижче карті?

7. Яка форма господарювання домінує в економічно розвинених країнах?

- а) сімейна ферма б) кооператив в) колективне господарство г) агрохолдинг

8. Чому дорівнює обсяг виробництва м'яса всіх видів у світі (станом на кінець 2017 р.)?

- а) 330 млн т б) 220 млн т в) 55 млн т г) 650 млн т д) 1 млрд т

9. Якого виду рослинних олій виробляється у світі найбільше?

- а) соняшникова б) ріпакова в) арахісова г) пальмова д) соєва

10. Які країни не належать до головних експортерів яловичини?:

- а) Україна б) Індія в) Бразилія г) США д) Австралія е) Німеччина

8. Методи навчання

Лекція - основна форма проведення аудиторних занять у вищому навчальному закладі, вона покликана формувати у студентів основи знань з відповідної наукової галузі, а також визначити напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Економіка світового сільського господарства», а також зв'язок з іншими дисциплінами. Основне завдання лекційного заняття - викладання конкретних тем відповідно до програми навчальної дисципліни в логічній послідовності та взаємозв'язку.

Семінарські заняття забезпечують закріплення та систематизацію теоретичних знань студентів та набуття ними необхідних навичок з питань особливостей національної економіки та інституціональних чинників та їх вплив на специфіку економічного розвитку.

Самостійна та індивідуальна робота є основним засобом засвоєння матеріалу у вільний від аудиторних занять час на основі вивчення законодавчих актів, навчальної літератури, додаткових джерел, поточної інформації. Окрім того індивідуальні завдання передбачають виконання студентами завдань науково - дослідного, творчого характеру. Ці завдання спрямовані на підвищення рівня підготовки і розвиток індивідуальних творчих здібностей обдарованих студентів.

9. Форми контролю

Контроль набутих знань здійснюється у таких формах: поточного контролю на семінарських заняттях (опитування, тестування, виконання ситуаційних завдань), модульного контролю (контрольна робота після вивчення навчального матеріалу, об'єднаного в модуль чи змістовий модуль), підсумкового контролю - ПМК (поточний модульний контроль за підсумками вивченого матеріалу та пишеться залікова робота).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

11.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл.1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. №1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни Ядис (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи Янр (до 70 балів): $Я. дцс = Я. нр + Я. ат$.

12. Методичне забезпечення

1. Економіка світового сільського господарства: [підруч.] / [Галушко В.П. та ін.]; за ред. В.П. Галушко, В.К. Берегового. - К.: ЗАТ «Нічлава», ТОВ ЦТІ «Енергетика та електрифікація», 2011. - 1000 с.

2. Світове сільське господарство та продовольчі ресурси: Навч. посіб./ В.П. Галушко, О.М. Файчук, О.П. Комарницька. - К.: ЦП «Компринт», 2011. - 241 с.

13. Рекомендована література

Основна:

1. Економіка світового сільського господарства: [підруч.] / [Галушко В.П. та ін.]; за ред. В.П.Галушко, В.К. Берегового. - К.: ЗАТ «Нічлава», ТОВ ЦТІ «Енергетика та електрифікація», 2011. - 1000 с.
2. Світове сільське господарство та продовольчі ресурси: Навч. посіб./ В.П. Галушко, О.М. Файчук, О.П. Комарницька. - К.: ЦП «Компринт», 2011. - 241 с.
3. Economies of world agriculture: [навч. посіб.] / О. М. Файчук, І. А. Міщенко. - К. : ЦП «КОМПРИНТ», 2016. - 457 с.
4. Economies of world agriculture: [навч. посіб.] / О.М. Файчук, І.А. Міщенко. - К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2012. - 324 с.

Допоміжна:

1. Діброва А.Д. Державне регулювання сільськогосподарського виробництва: теорія, методологія, практика. / А.Д. Діброва/- К.: ВПД «Формат», 2008. - 488 с.
2. Іщук С.І., Гладкий О.В. Соціальна та економічна географія. Теорія і методологія [навч. посіб]. - К.: ТОВ «Знання», 2015. - 335 с.
3. Міжнародний агробізнес: [навч. посіб.] / [Сіваченко І.Ю. та ін.]; за ред. І.Ю. Сіваченка, О.В. Захарченка. - К.: Центр учбової літератури, 2008. -266 с.
4. Уильям Р.Клайн. Глобальное потепление и сельское хозяйство, март 2008 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/rus/2008/03/pdf/dine.pdf>

Джерела мережі Інтернет:

1. Agricultural policy monitoring and évaluation [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.oecd.org/agriculture/topics/agricultural-policy-monitoring-and-evaluation/>
2. FAO [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.fao.org/home/en/>
3. Food Outlook. Biannual report on global food markets [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.fao.org/3ZCA6911EN7CA6911EN.pdf>
4. International Fédération of Organic Agriculture Movements [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ifoam.org/growing_organic/definitions/sdhw/pdf/DOA_Ukranian.pdf